

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาและนักศึกษานักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนหมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามหลักสูตรการศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จ ฉบับพุทธศักราช 2522 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

การศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตร คู่มือหลักสูตร แผนเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตระดับที่ 4 หนังสือเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตระดับที่ 4 ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ และสัมภาษณ์ครูสังคมศึกษากับนักศึกษานักเรียนระดับที่ 4 เกี่ยวกับการเรียนการสอนหมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามหลักสูตรการศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ฉบับพุทธศักราช 2522 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

เครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด ชุดหนึ่งสำหรับครูสังคมศึกษาและอีกชุดหนึ่งสำหรับนักศึกษานักเรียนระดับที่ 4 แบบสอบถามแต่ละชุดแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ

(Check-List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 สเกลเป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาและนักศึกษานักเรียนระดับที่ 4 เกี่ยวกับการเรียนการสอนหมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามหลักสูตรการศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ฉบับพุทธศักราช 2522 ในด้าน

- จุดมุ่งหมายและเนื้อหาหมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
- กระบวนการเรียนการสอน
- วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน
- การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 เป็นการแสดงความคิดเห็นอิสระเกี่ยวกับหลักสูตรหมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นแบบปลายเปิด (Open End) ซึ่งเนื้อหาของแบบสอบถามในตอนที่ 2 เหมือนกันทั้งสองชุด

2. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน* ตรวจสอบเพื่อหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครูสังคมศึกษาจำนวน 3 คน และนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 4 จำนวน 10 คน ที่โรงเรียนผู้ใหญ่วัดโสมนัส และครูสังคมศึกษาจำนวน 2 คน ที่โรงเรียนผู้ใหญ่วัดไตรมิตร ซึ่งมีใช้ตัวอย่างประชากรจริงเพื่อให้ทราบขอบเขตของแบบสอบถามแล้วนำไปปรับปรุงข้อความให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4. นำแบบสอบถามซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ได้เลือกไว้ต่อไป

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ตัวอย่างประชากร 2 กลุ่ม คือ

1. ครูสังคมศึกษา ซึ่งสอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในระดับที่ 4 ในโรงเรียนผู้ใหญ่ที่เป็นตัวอย่างประชากร 20 แห่ง** โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โรงเรียนละ 3 คน รวม 60 คน

*ดูเพิ่มเติมที่ภาคผนวก ก., หน้า 115

**ดูเพิ่มเติมที่ภาคผนวก ข., หน้า 116

2. นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 4 ในโรงเรียนผู้ใหญ่ที่เป็นตัวอย่างประชากร 20 แห่ง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โรงเรียนละ 10 คน รวม 200 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงโรงเรียนผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นตัวอย่างเป็นประชากรในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 20 แห่ง จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปส่งด้วยตนเองและไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง สำหรับแบบสอบถามของครูสังคมนาได้จัดส่งไป 60 ชุด ได้รับกลับคืนมา 51 ชุด คิดเป็นร้อยละ 85.00 ส่วนแบบสอบถามของนักศึกษามหาวิทยาลัยผู้ใหญ่ระดับที่ 4 ได้จัดส่งไป 200 ชุด ได้รับกลับคืนมา 180 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แจกแจงความถี่ของแต่ละรายการ ซึ่งเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check-List) แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตรดังนี้ คือ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบ}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

จากนั้นนำเสนอนี้ในรูปแบบตารางและอธิบายประกอบ

2. หาค่าเฉลี่ยของคำตอบจากข้อมูลและแบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนน (Weight) ออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) ซึ่งกำหนดค่าคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรหมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ดังนี้

- 5 แปลความจาก มากที่สุด
- 4 แปลความจาก มาก
- 3 แปลความจาก ปานกลาง
- 2 แปลความจาก น้อย

1 แปลความจาก น้อยที่สุด

(John W. Best: 1970: 175)

จากการกำหนดดังกล่าว ได้นำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ยจากสูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเลขคณิต

N = จำนวนคำตอบทั้งหมด

f = จำนวนความถี่

x = ค่าของน้ำหนักคำตอบเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละระดับคูณด้วยความถี่

(Gene V. Glass & Julian C. Stanley: 1970: 62)

แปลความหมายของค่าเฉลี่ย ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้คือ

4.56 - 5.00 เท่ากับ มากที่สุด

3.56 - 4.55 เท่ากับ มาก

2.56 - 3.55 เท่ากับ ปานกลาง

1.56 - 2.55 เท่ากับ น้อย

1.00 - 1.55 เท่ากับ น้อยที่สุด

3. นำค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อมาวิเคราะห์การกระจายของคะแนน จากแนวโน้มนำเข้าสู่ส่วนกลาง โดยการหาค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของน้ำหนักคำตอบเกี่ยวกับความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ จากสูตร

$$s_x = \sqrt{\frac{\sum x^2 - [(\sum x)^2/n]}{n - 1}}$$

s_x = แทนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ = แทนค่าผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$$\sum x^2 = \text{แทนค่าผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง}$$

$$n = \text{แทนค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร}$$

(Gene V. Glass & Julian C. Stanley: 1970: 82)

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังคมศึกษากับนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 4 เกี่ยวกับการเรียนการสอนหมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามหลักสูตรการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ฉบับพุทธศักราช 2522 ในด้านต่าง ๆ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS) ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. วิเคราะห์ความคิดเห็นแบบปลายเปิดตามความถี่
6. สรุปและเสนอแนะผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและอธิบายประกอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย